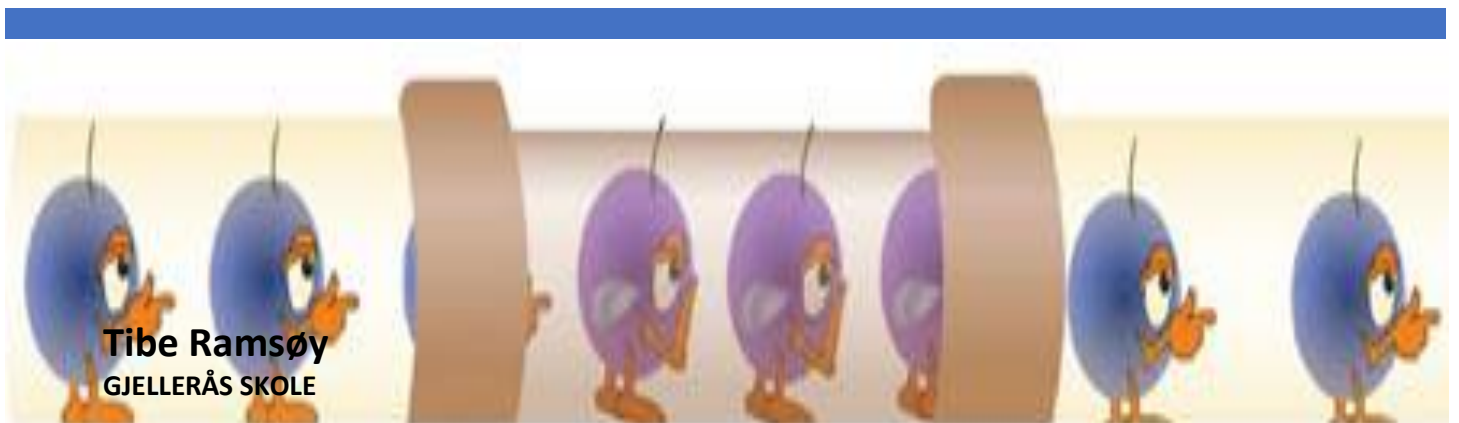

MINOSLEKSER UKE 7

NORSK

NORSK

Denne uken lærer vi om elektrisitet og elektrisk strøm

Tibe Ramsøy
GJELLERÅS SKOLE

Det er tungt for elektronene å gå gjennom en motstand.

HVA ER ENERGI?

Mye har skjedd siden de første menneskene oppdaget ilden.

I dag trenger vi bare å slå på en bryter for å få lys og varme.

Vi har lært oss å skaffe oss energi og bruke den på mange måter.

Energi er det som får ting til å skje.

Det kan aldri oppstå eller forsvinne, det går bare over i andre former.

Som når du spiser mat.

Da bruker kroppen energien fra maten til å bevege kroppen.

Nesten all bruk av energi blir til varme.

Det har du kanskje fått føle selv når du løper fort, eller blir varm når du gnir hendene mot hverandre.

Har du tenkt på hva som skjer når du går inn i et mørkt rom og skrur på lyset?

Det blir lyst i rommet, så klart.

Men hvorfor blir det egentlig lyst når du trykker på en bryter som er festet på veggen?

I Norge er den vanligste energikilden elektrisitet.

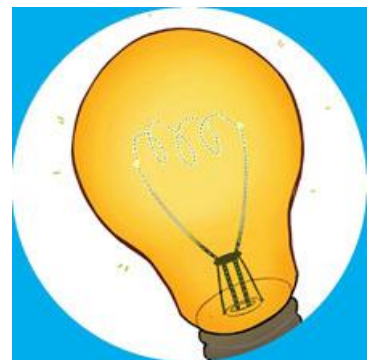
Lekse til tirsdag.

Ord å lære:

Energi = energi det samme som evne til å utføre arbeid

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgavene 1-3

1. Svar på spørsmålene. Husk å bruke hele setninger.

Hva er energi?

Energi er....

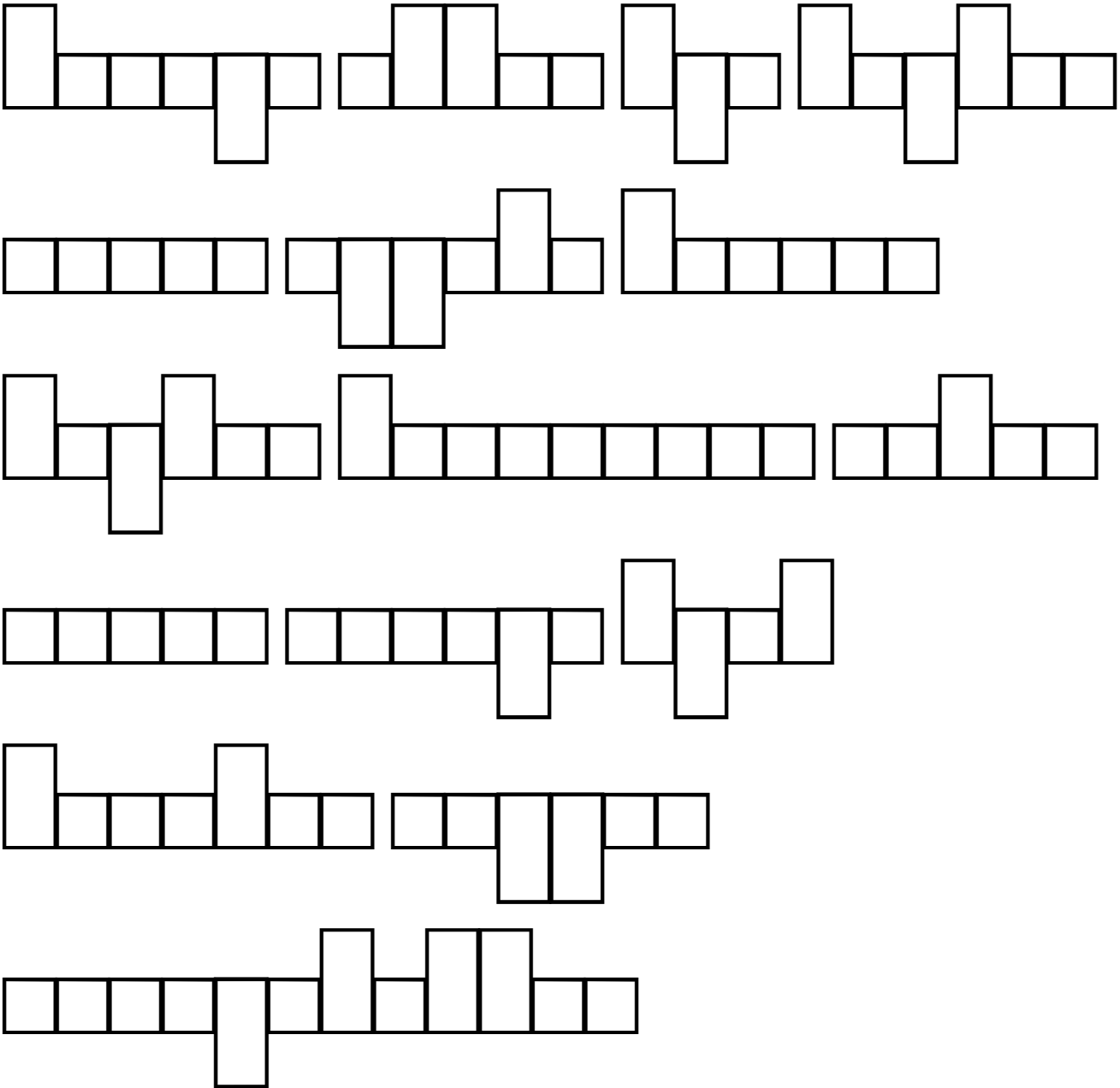
Hvordan får kroppen energi?

Hva er den vanligste energikilden i Norge?

1. Skriv ned minst 6 nøkkelord fra teksten

2. Sett ordene i boksen inn i riktige silhuetter.

ilden bryter lys varme energi oppstå forsvinne former maten
bevege varme bryter lyst hvorfor veggen energikilden

4. Ordliste.

Les ordet. Legg en bok eller noe over ordet. Skriv ordet.

Har du skrevet ordet riktig?

bevege		
ilden		
lys		
bryter		
varme		
oppstå		
former		
bryter		
forsvinne		
maten		
varme		
energi		
lyst		
hvorfor		
veggen		
energikilden		

Elektrisitet i det daglige

Det er mandag.

Du våkner av at vekkerklokka ringer.

Du skrur på lyset og tar en varm dusj.

Når du kommer til skolen, er klasserommet opplyst av lampene i taket.

Du bruker en PC i naturfagtimen.

Når du kommer hjem, lager dere mat på komfyren.

Etter middag ser du yndlingsprogrammet ditt på TV, surfer på nettet og chatter med venner.

Mobilen din går tom for strøm.

Du må lade den.

Det blir natt, og du skrur av lyset på rommet.

Vi bruker elektrisk strøm til mange forskjellige ting.

Her ser du bilder av en lampe, en varmeovn, et nettbrett, en mobiltelefon, en elektrisk tannbørste og en hårføner.

Vi trenger elektrisk strøm til mye av det vi gjør hver dag.

Uten strøm ville livene våre vært helt annerledes.

Kan du forestille deg et liv uten elektrisitet?

Lekse til onsdag.

Ord å lære:

Elektrisitet = Elektrisitet er negativt eller positivt ladete partikler i ro eller i bevegelse. Vi bruker ofte elektrisitet når det egentlig er snakk om elektrisk strøm

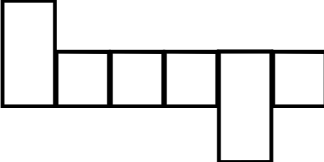
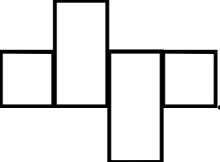
Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

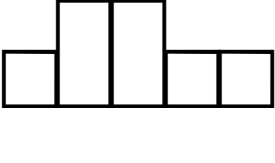
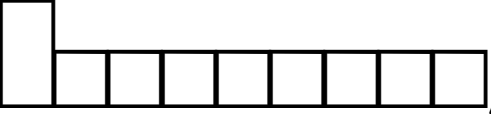
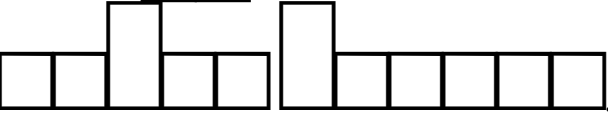
Gjør oppgavene 4-6.

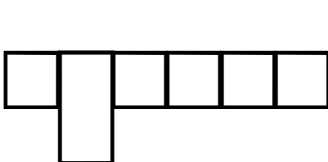
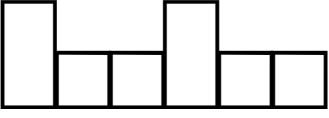
5. Hva står det her? (alle ordene er brukt før)

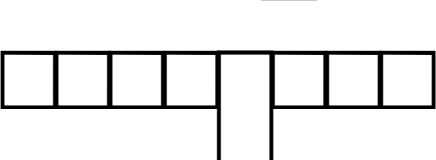
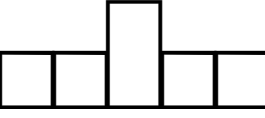
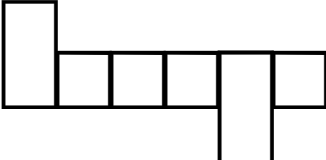
<u>neneekemns</u>		<u>idenl</u>	
<u>lsy</u>		<u>yrbtre</u>	
<u>fsorveinn</u>		<u>egeinr</u>	
<u>veamr</u>		<u>gevebe</u>	
<u>eavmr</u>		<u>otpåps</u>	
<u>emofrr</u>		<u>mnaet</u>	
<u>eeestrikitlet</u>		<u>hvfroor</u>	
<u>nvggee</u>		<u>eeinikrlgned</u>	
<u>søtrm</u>		<u>fsillegkjeor</u>	

6. Skriv inn riktig ord silhuettene.

 er det som får ting til å .

Det kan eller ,
det går bare over i .

Som når du mat. Da kroppen

 fra til å kroppen.

7. Svar på gåtene. Sett ring rundt riktig svar.

Jeg kan lyse.

Jeg kan være mørk.

Jeg kan knuse.

skyer

lyspære

forurensing

vann

luft

Jeg er energi.

Jeg gir varme.

Jeg gir lys.

sykkel

bil

hest

elektrisk strøm

luft

Du kan lade meg.

Du snakke i meg.

Jeg kan ringe.

brusflaske

mobiltelefonen

forurensing

boks

boks

Jeg kan blåse.

Jeg gjør deg tørr.

Jeg kan bæres.

golvet

mosen

kjolen

bien

føneren

Jeg kommer i ledninger.

Jeg gir varme.

Jeg gir lys

lyspære

drivhus

stearinlys

elektrisk strøm

eple

Jeg gir lys.

Du kan lese under meg.

Du kan slå meg av

skyen

byen

paraplyen

lampen

jordkloden

Ei lyspære lyser fordi det går strøm gjennom den

Har du tenkt på hva som skjer når du går inn i et mørkt rom og skrur på lyset?

Det blir lyst i rommet, så klart.

Men hvorfor blir det egentlig lyst når du trykker på en bryter som er festet på veggen?

Inne i ledningene finnes det bitte små partikler som kalles elektroner.

Elektronene finnes i ledningene hele tiden.

Når du trykker på bryteren, begynner de å bevege seg.

Da strømmer det elektroner gjennom ledningen.

Protonene har positiv ladning (+) og står fast inne i atomet.

Elektronene har negativ ladning (-)

og kan skyves fra ett atom til neste atom.

Når elektroner beveger seg i samme retning,

sier vi at vi har elektrisk strøm.

Når strømmen går gjennom lyspæra, begynner lyspæra å lyse.

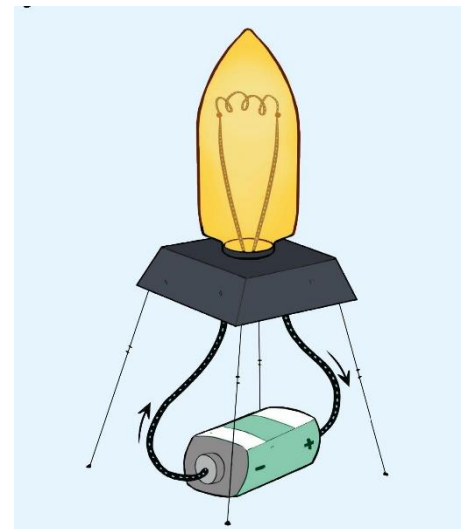
Lekse til torsdag.

Ord å lære:

Elektron =elektronene befinner seg i en sky rundt kjernen av atomet. De har negativ elektrisk ladning

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgave. 7-9

Det er tungt for elektronene å gå gjennom en motstand.

8. Sett strek mellom ordene

Protonene har positiv ladning (+) og står fast inne i atomet.

Elektronene har negativ ladning (-)

og kan skyves fra ett atom til neste atom.

Når elektroner beveger seg i samme retning,

siervit vi har elektrisk strøm.

9. Ordliste.

Les ordet. Legg en bok eller noe over ordet. Skriv ordet.

Har du skrevet ordet riktig?

proton		
elektron		
positiv		
negativ		
ladning		
elektrisk strøm		
atom		
varme		

Motstand gjør at lyspæra lyser

Strømmen møter motstand i lyspæra.

Det er det som gjør at lyspæra lyser.

For noen år siden var det en tynn metalltråd inne i lyspærene.

Når det gikk strøm gjennom denne tråden, ble tråden så varm at den begynte å gløde.

Vi kaller slike lyspærer for glødepærer.

På slutten av 1800-tallet klarte den amerikanske oppfinneren

Thomas Edison å få en tynn tråd

til å gløde lenge uten å brenne opp.

Han fant opp den elektriske lyspæra!

Når elektronene møter motstand, går noe av energien over til varme og lys.

Lekse til fredag.

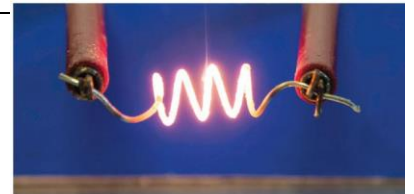
Ord å lære:

motstand= når det er vanskeligere for elektroner å bevege seg

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

. Gjør oppgave. 10-12

Tråden gløder

den begynner å brenne

og den ryker tvers av

Det er tungt for elektronene å gå gjennom en motstand.

10. Les teksten om lyspære.

Hvis vi vil få ei lyspære til å lyse, må elektronene kunne bevege seg fram til lyspæra og tilbake til batteriet eller stikkontakten. Elektronene skyves fra batteriet eller stikkontakten, gjennom ledningen til lyspæra, gjennom lyspæra og dras gjennom ledningen tilbake til batteriet eller stikkontakten. Elektronene beveger seg i en elektrisk krets.

Når vi skrur av lyset med lysbryteren eller trekker ut ledningen, lager vi et brudd i kretsen. Da har ikke elektronene en sammenhengende vei å bevege seg på for å komme fra den ene siden av batteriet til den andre. De stopper opp og kommer seg ikke videre.

11. Lag 3 spørsmål fra teksten.
